

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
40 (1997-1998)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-18-4

001 3811

BRNO 1999

PD 4423

S 9990385

395

250, ✓

PŘEHLED VÝZKUMŮ 40 (1997-1998)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla,
Richard Zatloukal

Na titulním listě: Mikulčice - sídliště na "Klášteřisku"

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1999 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

JAVORNÍK (okr. Jeseník)

Dům č. 403, ul. Míru, středověk.

Záchranný výzkum byl vyvolán rekonstrukcí památkového objektu v historické zástavbě města. Sondáží ve dvou místnostech byl ověřen jeho středověký základ, dnešní stavba je klasicistní. Z technických důvodů bylo možno položit jen čtyři menší sondy. V profilu sondy I/98 (190 x 280 cm) se objevilo novověké zvrstvení obsahující hlinito-písčité materiálu se zlomky cihel. Dvě uhlíkové mezivrstvičky svědčí o požáru objektu, přičemž výše položená patrně souvisí s požárem města roku 1825. Keramický materiál z nadložních vrstev koresponduje s výše uvedenými zjištěními. Doklady existence starší fáze objektu byly zachyceny ve vrstvě od 70 cm. Kolekce zlomků keramiky obsahuje okraje hrnců, mís a pokličky. Dále se podařilo získat několik železných předmětů (hřebíky, kování, zlomek podkovy). Keramiku lze rámcově datovat do 14.-15. století. Sonda II/98 o rozměrech 120 x 160 cm se nacházela v těsné blízkosti předešlé. Nálezy keramiky, skla a želez jsou novověkého původu. Starší je zlomek komorového kachle se zelenou glazurou (renesanční ?). Sonda III/98 byla položena v místnosti č. 2 přízemí objektu (120 x 250 cm). Výrazné rozšíření a skladba materiálu základu budovy svědčí o jeho středověkém původu. Pozoruhodným objevem byl nález cihlového pilíře a zbytků dlažby z plochých kamenů. Původní terén byl zjištěn v hloubce 160 cm. Výzkumem sondy byl získán opět převážně recentní materiál, v hloubce od 80 cm pak několik zlomků starší keramiky (hrnec, poklička). Sonda IV/98 měla z technických důvodů nepravidelný tvar o délce 250 a max. šířce 160 cm. Dvěma stranami sledovala kamenný základ starší fáze objektu. Pod vrstvou recentního zvrstvení byly objeveny v hloubce od 60 do 100 cm zlomky komorových kachlů s rostlinným motivem (povrch režný, převážně však se zelenou glazurou). Ze zlomků se podařilo zrekonstruovat větší část čelní vyhřívací stěny se zobrazením ženy v renesančním oděvu. V hloubce 100-130 cm byla nalezena keramika 14.-15. století (pokličky, hrnce s jednoduchým a vyspělým okružím, podsýpka dna). Výzkum potvrdil, i přes svůj malý rozsah, existenci starší stavební fáze objektu.

Zdeněk Brachtl, VMJ Jeseník - Milan Rychlý, Javorník

Resumé:

Haus Nr. 404, Míru Strasse, das Mittelalter.

Die Rettungserforschung wurde durch die Rekonstruktion des Denkmalobjektes in der historischen Stadtverbauung ausgerufen. Aus den technischen Gründen war es möglich, nur vier kleinere Sonden in zwei Zimmern im Erdgeschoß zu legen. Die hangenden Schichten enthielten neuzeitliches Material. Durch die Erforschung wurde eine zahlreiche Kollektion gewonnen, vor allem vom neuzeitlichen Material. Die älteste Keramik kann man ungefähr in das 14. - 15. Jahrhundert datieren. Interessant sind genauso die Bruchstückfunde der Kacheln mit Pflanzen- und Figuralmotiven. Die Erforschung bestätigte die Existenz des mittelalterlichen Ursprungs der älteren Phase des Objektes.

JAVORNÍK (okres Jeseník)

Zámek Jánský Vrch, č. 60. Středověk. Zjišťovací výzkum.

Třetí a zároveň poslední etapou pokračoval zjišťovací výzkum na javornickém zámku, který si kladl za cíl přispět k osvětlení nejstarší fáze existence této památky. V zimních a jarních měsících pokračovaly práce v interiéru branské budovy, tedy v místech v předcházejícím roce nedokončené sondy IX/96. Zásyp v tzv. vlčí jámě byl postupně vybrán až na skalní podloží, které se nacházelo v čelní zdi v hloubce téměř 500 cm. Zásyp tvořila směs malty, kamenů, písku a vápna a obsahoval jako v předcházejícím roce početnou kolekci pozdně středověké keramiky a rovněž desítky zlomků kamnářských výrobků. Kolekce již

dříve objevených kachlů byla obohacena o další dva typy, přičemž zvláště pozoruhodný je kachel s polopostavou muže v dobovém oděvu a s bohatým vegetativním motivem na čelní vyhřívací stěně. Kachel lze na základě analogií datovat k roku 1500. Kuchyňská keramika vykazuje téměř uniformní profilaci okraje (šikmo vykloněný se zesílením), tvrdý výpal a dna nesou stopy po odříznutí z hrncířského kruhu. Početný keramický materiál, který je ve stádiu laboratorního zpracování, lze časově položit do konce 15. či spíše první poloviny 16.století. Železné nálezy jsou zastoupeny především početnou kolekcí hřebíků a stavebního kování. K nejzajímavějším získaným artefaktům náleží ozdobné bronzové kování, kostěný hřeben a malé fragmenty z pískovcového ostění. V podzimních měsících pokračoval výzkum ve vzdálenější části interiéru branské budovy sondou XI/97, kterou byla prošetřena zbývající plocha celé místnosti. Zde se ukázala poněkud odlišná nálezová situace. Především bylo dokončeno obnažení zbývající části příčné zdi, která dosahuje šíře 60 cm a v hloubce 160 cm od cihlové dlažby nasedá na skalní podloží. Při severní obvodové zdi místnosti se podařilo zjistit lícovou zeď o šířce 100 cm, která je připojena na spáru kolmo na průběh příčné zdi. Po začištění průběhu zídky bylo patrné, že svou délkou 150 cm kopíruje spád skalního podloží. Zásyp mezi cihlovou podlahou a skálou tvořily dvě odlišné vrstvy. Světlejší shodná s materiálem ve vlčí jámě obsahovala nečetné zlomky pozdně středověké až raně novověké keramiky, druhá sytější šedé barvy o mocnosti 70 cm pak nálezy keramického materiálu s rámcovou datací 14. - 15.století. Typologicky byly zachyceny především hrnce, méně již džbány. Okraje hrnců jsou většinou profilovány do tvaru okruží, převážně vyspělého (např. tzv.trojbrité), dna nesou stopy podsýpky. V srpnu pokračoval výzkum na horním zámeckém nádvoří otevřením sondy X/97. Z technických důvodů bylo nutno upustit od původního záměru prozkoumat celý průběh nádvoří a sonda byla omezena jen na plochu 150 x 680 cm. I přes pozitivní výsledky geofyzikálního měření roku 1995 bylo zjištěno již v hloubce do 20 cm skalní podloží. Nálezy ze sondy X/97 tvořil jen nečetný recentní materiál (s výjimkou dvou středověkých fragmentů, které byly nalezeny patrně v druhotné poloze). Po ukončení výzkumných prací byla provedena dokumentace nálezové situace.

Zdeněk Brachtl, Vlastivědné muzeum Jesenicka v Jeseníku

Summary:

Javorník in Silesia (Jeseník County)

Third and the last research stage continued in the Javorník castle interior. The probe IX/96 was closed. It has been found a medieval pottery there, predominantly Gothic and Renaissance tiles. The iron objects are represented by the nails and mountings. The very interesting artefact seems to be the bronze mounting and the bone comb. The probe XI/97 has been opened in the fall 1997. Here have been found both pottery collection from the end of 15. to 50's of 16. century and smaller pottery collection from 14. - 15. century. The probe X/97 had been situated at the upper castle court and it discovered some recent findings in the 20 cm (8 ") depth.

Translated by Jaromír Jedlička

JEDOVNICE (okr. Blansko)

Intravilán obce - Havlíčkovo náměstí, ulice Kostelní, Za kostelem, U Hrubé lípy, Legionářská, Jiráskova, Podhájí, Záměstí, Olšovecká, Barachov a Palackého. Středověké a novověké osídlení. Záchraný výzkum, doplněný povrchovými průzkumy a dokumentačními akcemi.

V časovém období mezi srpnem roku 1997 a říjnem 1998 byly soustavně sledovány rozvody telekomunikačních sítí, firmou Telecom pokládáné v celém intravilánu Jedovnic. Průměrně 30 – 70 cm široké a 60 – 75 cm hluboké rýhy pro telefonní kabely byly většinou hloubeny v trasách chodníků, těsně před čely domů v jednotlivých uličních frontách, celková délka prozkoumaných výkopů dosáhla přibližně 5 600 m. Vedle kontrolování, dokumentace a